

Adroddiad i	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru	
Dyddiad	17 Gorffennaf 2023	
Swyddog Arweiniol	Dafydd Edwards, Trysorydd	
Swyddog Cyswllt	Pennaeth Cyllid, Helen Howard	
Pwnc	Gweithgarwch Rheoli'r Trysorlys a Gwir Ddangosyddion Darbodus ar gyfer 2022/2023	

PWRPAS YR ADRODDIAD

1. Rhoi gwybod i'r Aelodau am weithgarwch rheoli'r trysorlys a dangosyddion darbodus ar gyfer Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) yn ystod blwyddyn ariannol 2022/23. Mae'r adroddiad hwn yn un o ofynion y Cod Darbodus (y Cod).

CRYNODEB GWEITHREDOL

2. Mae gweithgareddau rheoli trysorlys yr Awdurdod yn cael eu rheoleiddio gan godau, statudau a chanllawiau proffesiynol. Y sefyllfa fenthycyca ar 31 Mawrth 2023 oedd £26.5m sydd o fewn y terfyn a gymeradwywyd gan aelodau. Gwerth benthyciadau tymor byr oedd £8.7m sydd o fewn y terfyn a osodwyd o fewn y strategaeth. Ni chynhaliwyd unrhyw fenthyciadau cyfradd amrywiol yn ystod y flwyddyn ariannol.

ARSYLWADAU GAN Y PANEL GWEITHREDOL NEU BWYLLGOR ARCHWILIO

3. Bu'r Pwyllgor Archwilio yn ystyried gweithgarwch Rheoli'r Trysorlys a Dangosyddion Darbodus 2022/23 yn ei gyfarfod ar 19 Mehefin 2023. Nododd y Pwyllgor Archwilio y gweithgaredd a rhoddodd ei gefnogaeth i gymeradwyo Dangosyddion Darbodus 2022/23.

ARGYMHELLIAD

4. Argymhellir bod yr Aelodau'n:
 - i) nodi gweithgaredd rheoli'r trysorlys; ac yn
 - ii) cymeradwyo'r dangosyddion darbodus terfynol ar gyfer 2022/23.

CYFLWYNIAD

5. Mae gweithgaredd rheoli trysorlys yr Awdurdod yn cael ei reoleiddio gan godau proffesiynol, statudau a chanllawiau perthnasol. Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu Rheolaeth Trysorlys Sefydliad Siartredig y Gyfrifeg Cyllid Cyhoeddus (CIPFA) yn y Gwasanaethau Cyhoeddus: Cod Ymarfer (Cod CIPFA) sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo adroddiadau lled-flynyddol a blynyddol rheoli'r trysorlys.

6. Cymeradwywyd Strategaeth Rheoli Trysorlys yr Awdurdod ar gyfer 2022/23 mewn cyfarfod ar 14 Mawrth 2022. Mae'r Awdurdod wedi benthyg symiau sylweddol o arian ac felly mae'n agored i'r risgiau ariannol gan gynnwys effaith refeniw newid cyfraddau llog. Mae adnabod, monitro a rheoli'r risg yn llwyddiannus yn parhau i fod yn ganolog i strategaeth rheoli trysorlys yr Awdurdod.
7. Mae Cod Darbodus 2021 yn cynnwys gofyniad i awdurdodau lleol ddarparu Strategaeth Gyfalaf, dogfen gryno a gymeradwyir gan yr Awdurdod sy'n ymdrin â gwariant cyfalaf ac ariannu, rheolaeth trysorlys a buddsoddiadau nad ydynt yn rhai trysorlys. Cymeradwywyd Strategaeth Gyfalaf yr Awdurdod, sy'n cydymffurfio â gofyniad CIPFA, mewn cyfarfod ar 14 Mawrth 2022.

CYD-DESTUN ALLANOL

Cefndir economaidd

8. Parhaodd y rhyfel yn Wcráin i gadw chwyddiant byd-eang yn uwch na thargedau'r banc canolog ac arhosodd rhagolwg economaidd y DU yn gymharol wan gyda siawns o ddirwasgiad ysgafn. Parhaodd y cefndir economaidd yn ystod cyfnod lonawr i Fawrth gael ei nodweddu gan brisiau ynni a nwyddau uchel a chwyddiant uchel,
9. Cynyddodd Banc Lloegr y Gyfradd Banc swyddogol i 4.25% yn ystod y flwyddyn ariannol, o 0.75% ym mis Mawrth 2022.
10. **Adolygiad credyd:** Yn dilyn newidiadau credyd gan yr asiantaeth ardrethi, gostyngodd ymgynghorwyr trysorlys yr Awdurdod, Arlingclose, y terfyn hyd uchaf a argymhellir ar gyfer adneuon ansicredig ar gyfer holl fanciau/sefydliadau'r DU a'r tu allan i'r DU ar ei restr gwrthbarti i 35 diwrnod fel mesur rhagofalus. Roedd y banciau/sefydliadau a ddefnyddir gan yr Awdurdod i gyd yn parhau ar y rhestr.
11. Gan fod disgwyl i anweddolrwydd y farchnad barhau'n nodweddd, o leiaf yn y tymor agos ac, fel erioed, mae'r sefydliadau a'r cyfnodau ar restr gwrthbarffion yr Awdurdod a argymhellwyd gan Arlingclose yn parhau i gael eu hadolygu'n gyson.

CYD-DESTUN LLEOL

12. Mae penderfyniadau dydd i ddydd ar fenthycyca yn cael eu dirprwyo i swyddogion Cyllid yr Awdurdod, y mae'n ofynnol iddynt sicrhau'r math mwyaf priodol o fenthycyca yn dibynnu ar y cyfraddau llog cyffredinol ar y pryd. Mae hyn yn cynnwys defnyddio cyfraddau sefydlog tymor byrrach, a allai ddarparu cyfleoedd cost is yn y tymor byr/canolog.

13. Cymerir ymagwedd ofalus tuag at fuddsoddi cronfeydd gwarged. Mae adneuron arian parod sydd eu hangen er mwyn cynnal cyfalaf gweithio yn cael eu gwneud gyda banciau neu gymdeithasau adeiladu. Defnyddir sefydliadau eraill ar gyfer buddsoddiadau tymor hwy yn unig.

Gweithgaredd Benthycia

14. 13. Fel yr amlinellwyd yn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, prif amcan yr Awdurdod wrth fenthycia fu taro cydbwysedd risg isel priodol rhwng sicrhau costau llog is a chael sicrwydd cost dros y cyfnod y mae angen cyllid ar ei gyfer, gyda hyblygrwydd i ail-negodi benthyciadau pe bai cynlluniau hirdymor yr Awdurdod yn newid fel amcan eilaidd. Mae strategaeth fenthycia'r Awdurdod yn parhau i fynd i'r afael â mater allweddol fforddiadwyedd heb gyfaddawdu ar sefydlogrwydd tymor hwy y portffolio dyled a, lle bo'n ymarferol, i gadw benthyciadau a buddsoddiadau yn is na'u lefelau sylfaenol, a elwir weithiau yn fenthycia mewnl.

15. Cynyddodd cost benthycia tymor hir a thymor byr yn ddramatig dros y flwyddyn, gyda chyfraddau ar ddiwedd mis Mawrth bron i 4% yn uwch na'r rhai ar ddechrau mis Ebrill. Mae cynnydd mewn cyfraddau wedi cael eu gyrru'n bennaf gan chwyddiant a'r angen i fanciau canolog reoli hyn drwy godi cyfraddau llog. Mae cyfraddau bellach wedi gostwng ers cyrraedd eu hanterth ym mis Medi ond maent yn parhau i fod yn gyfnewidiol ac yn llawer uwch na'r normau hanesyddol diweddar.

16. Mae'r cynnydd mewn cyfraddau llog wedi cael effaith ar gostau llog ar gyfer eleni, oherwydd y gofyniad i gymryd benthyciadau newydd sy'n gyfanswm o £10m. Roedd angen y rhain i gymryd lle benthyciadau oedd yn aeddfedu ac i ariannu'r rhaglen gyfalaf. Bydd effaith y cyfraddau llog uwch yn parhau i gael effaith barhaus ar y gyllideb refeniw.

17. Y ddyled o fenthyciadau oedd yn ddyledus ar 31 Mawrth 2023 oedd £26.46m. Cymerir benthyciadau i ariannu rhaglen gyfalaf yr Awdurdod. Darperir dadansoddiad pellach o broffiliau aeddfedrwydd yn Atodiad A.

18. Nodir isod y benthyciadau Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) a ddelir ar 31 Mawrth 2023 ac maent yn £20.46m:

Trefniadaeth	Dadansoddiad Canran	Swm £
PWLB (1 i 2 flynedd)	31.2%	£6.39m
PWLB (3 i 5 flynedd)	38.9%	£7.96m
PWLB (6 i 10 flynedd)	7.9%	£1.62m
PWLB (10 mlynedd a mwy)	22.0%	£4.49m
Cyfanswm PWLB	100%	£20.46m

19. Yn ystod y flwyddyn, tynnwyd benthyciadau PWLB newydd gwerth cyfanswm o £10m. Mae portffolio'r benthyciad yn cynnwys Rhandaliad Cyfartal o Brif Fenthyciadau (EIP). Ar y cyfan, cynyddodd y benthyciadau a ddelerir gan yr Awdurdod £2.1m o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

20. Yn ogystal â benthycia drwy'r PWLB, roedd gan yr Awdurdod fenthyciadau tymor byr o £6.0m wedi'u cymryd gydag awdurdodau lleol eraill ar ddiwedd y flwyddyn, fel y nodir isod:

Trefniadaeth	Dadansoddiad Canran	Swm
Cyngor Bwrdeistref Metropolitan Tameside	50.0%	£3.0m
Cyngor Sir Warwick	50.0%	£3.0m
Cyfanswm benthycia tymor byr	100%	£6.0m

21. Roedd y benthyciadau hyn yn cynnig opsiwn tymor byr cost isel i'r Awdurdod, gyda chyfraddau llog ar gyfartaledd yn 1.3%, sy'n cymharu'n ffafriol â'r cyfraddau PWLB cyffredinol.

22. Y sefyllfa ar 31 Mawrth 2023 oedd bod 22.7% o fenthyciadau tymor byr yn fenthyciadau tymor byr a gymerwyd gydag Awdurdodau Lleol eraill, a 4% yn fenthyciadau PWLB a oedd i fod i aeddfedu o fewn 12 mis. Cyfanswm y benthyciadau aeddfedu o fewn 12 mis ar 31 Mawrth 2023 oedd 26.7% o'i gymharu â'r dangosydd o 60%. Mae'r dull hwn yn gyson â chyngor Ymgynghorwyr Rheoli Trysorlys yr Awdurdod.

23. Mae'r Strategaeth Rheoli'r Trysorlys yn cadarnhau y dylai'r portffolio benthycu gael uchafswm o 35% o ddyled mewn benthyciadau amrywiol, gyda hyd at 100% o fenthyciadau â thelerau sefydlog. Yn ystod 2022/23 dim ond ar delerau cyfradd sefydlog y benthycodd yr Awdurdod oherwydd cyfraddau llog cyffredinol ac i roi sicrwydd.
24. Roedd cyfanswm y benthyciadau dyledus ar ddiwedd y flwyddyn o £26.46m yn is na'r gofyniad cyllido cyfalaf cymeradwy (CFR) ond yn uwch na'r sefyllfa diwedd blwyddyn a ragwelwyd. O ran cyngor yr ymgynghorwyr proffesiynol, manteisiodd yr Awdurdod ar amodau cyffredinol y farchnad a sicrhau benthyciadau ar gyfraddau ffafriol i sicrhau y gellid ad-dalu dyled aeddfedu a chynhaliwyd buddsoddiadau o £4.1m ar ddiwedd y flwyddyn. Y sefyllfa benthycu net, felly, oedd £23.4m.
25. Cyfanswm y llog a dalwyd yn ystod y flwyddyn ariannol oedd £0.465m, o'i gymharu â'r gyllideb o £0.325m sy'n adlewyrchu'r cynnydd sylweddol yn y gyfradd llog yn ystod y flwyddyn ariannol.

Buddsoddiadau

26. Cyhoeddodd CIPFA Reolaeth Trysorlys ddiwygiedig yn y Cod Ymarfer Gwasanaethau Cyhoeddus a Nodiadau Canllawiau Traws-Sectoraidd ar 20 Rhagfyr 2021. Mae'r rhain yn diffinio buddsoddiadau rheoli'r trysorlys fel buddsoddiadau sy'n deillio o lifoedd arian y sefydliad neu weithgaredd rheoli risg trysorlys sydd yn y pen draw yn cynrychioli balansau y mae angen eu buddsoddi nes bod angen yr arian i'w ddefnyddio yn ystod busnes.
27. Mae'r Awdurdod yn dal cronfeydd buddsoddi, sy'n cynrychioli incwm a dderbyniwyd o flaen gwariant, ynghyd â balansau a chronfeydd wrth gefn a ddelir. Yn ystod y flwyddyn 2022/23, roedd balansau buddsoddi'r Awdurdod yn amrywio rhwng £0m a £4.1m, oherwydd gwahaniaethau amseru rhwng incwm a gwariant. Roedd yr holl fuddsoddiadau yn adneuo'n trysorlys dros nos.
28. Roedd y strategaeth fuddsoddi ar gyfer 2022/23 a gymeradwywyd gan yr Awdurdod ar 14 Mawrth 2022 yn cynnwys cymeradwyo'r meini prawf canlynol ar gyfer gwrthbleidiau:

Sefydliad	Disgrifiad: _____	Terfyn
Banciau	Holl fanciau'r DU a'u his-gwmniau sydd â chyfraddau da (Fitch neu gyfwerth). Mae hyn yn cael ei ddiffinio fel tymor hir (BBB) ar hyn o bryd.	£5m
Llywodraeth Ganolog	Swyddfa rheoli dyledion	Diderfyn
Cronfeydd y Farchnad Arian (MMF)	Dim ond ar y cyd â chyngor gan Arlingclose.	£1m fesul cronfa
Awdurdodau Lleol	Pawb ac eithrio'r rhai sy'n destun cyfyngiad treth gyngor a chanfodiadau o dan Ran 1 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (a chyda chyngor gan Arlingclose).	£2m
Cymdeithasau Adeiladu	Cymdeithasau adeiladu sydd â sgôr (fel ar gyfer y sector bancio).	£2m
Cymdeithasau Adeiladu (Asedau £1bn)	Cymdeithasau adeiladu heb sgôr ond gydag asedau o £1 biliwn neu fwy.	£2m/9 mis

29. Mae Cod CIPFA a chanllawiau'r llywodraeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod fuddsoddi ei gyllid yn ddoeth, a rhoi sylw i ddiogelwch a hylifedd ei fuddsoddiadau trysorlys cyn ceisio'r gyfradd enillion orau bosibl, neu incwm.

30. Amcan yr Awdurdod wrth fuddsoddi arian yw taro cydbwysedd priodol rhwng risg ac adenillion, gan leihau'r risg o golledion oherwydd diffygddalu a'r risg o dderbyn incwm buddsoddi anaddas o isel. Gan mai dim ond at ddibenion cyfalaf gwaith y mae'r Awdurdod yn dal arian, y sefyllfa ddiodyn yw defnyddio cyfrifon blaendal yr Awdurdod. Lle bo'n briodol, gofynnir am gyngor ac arweiniad gan ymgynghorwyr proffesiynol yr Awdurdod, Arlingclose.

31. Mae'r gyfradd banc wedi cynyddu o 0.75% ar ddechrau'r flwyddyn i 4.25% ar ddiwedd mis Mawrth 2023. Fe wnaeth cyfraddau arian parod byr, a oedd wedi amrywio rhwng 0.7% - 1.5% ar ddechrau mis Ebrill, godi tua 3.5% ar gyfer adeg aeddfedu dros nos/7 diwrnod.

Dangosyddion darbodus

32. Cymeradwywyd dangosyddion darbodus amcangyfrifedig yr Awdurdod ar gyfer 2022/23 fel rhan o'r Strategaeth Gyfalaf yn y cyfarfod ar 14 Mawrth 2022. Mae'r Cod Darbodus yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo gwerth gwirioneddol y dangosyddion darbodus hynny ar ddiwedd y flwyddyn.

33. Mae Atodiad A yn darparu atodlen o'r holl ddangosyddion darbodus gorfodol. Mae'r tabl isod yn cadarnhau'r terfynau allweddol a gymeradwywyd gan yr Awdurdod a'r alldro ar gyfer 2022/23:

	2022/23 Dangosydd	2022/23 Gwirioneddol
Sefyllfa fenthycyca	£23.895m	£26.460m
Gofyniad Ariannu Cyfalaf	£29.389m	£28.396m

34. Mae'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf (CFR) yn dangos angen sylfaenol yr Awdurdod i fenthycyca at ddiben cyfalaf. Yn y tymor byr, gall y gofyniad benthycyca fod yn fwy na'r gofyniad cyllido cyfalaf oherwydd effaith arian parod a buddsoddiadau. Mae'r tabl uchod yn dangos bod y sefyllfa fenthycyca gros yn is na'r CFR gwirioneddol ar gyfer 2022/23 o £1.94m.

35. Y Terfyn Awdurdodedig yw'r terfyn benthycyca fforddiadwy sy'n ofynnol gan adran 3 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r tabl isod yn dangos, yn ystod 2022/23, fod yr Awdurdod wedi cynnal ei fenthycyca gros o fewn ei Derfyn Awdurdodedig.

36. Y Ffin Weithredol yw sefyllfa fenthycyca ddisgwyliedig yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn, ac mae cyfnodau pan fo'r sefyllfa wirioneddol naill ai'n is neu dros y Ffin yn dderbyniol ar yr amod nad yw'r Terfyn Awdurdodedig yn cael ei dorri.

	2022/23
Dangosydd - Terfyn Awdurdodedig	£31.389m
Dangosydd - Ffin Weithredol	£29.389m
Uchafswm y sefyllfa fenthycyca yn ystod y flwyddyn	£26.738m
Isafswm sefyllfa benthycyca yn ystod y flwyddyn	£20.244m

CYDYMFFURFIAETH

37. Roedd yr holl weithgareddau rheoli trysorlys a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn yn cydymffurfio'n llawn â Chod Ymarfer CIPFA a Strategaeth Rheoli Trysorlys gymeradwy yr Awdurdod.
38. Dangosir cydymffurfiaeth â'r terfyn awdurdodedig a'r ffin weithredol ar gyfer dyled allanol yn y tabl uchod.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r adroddiad hwn yn cysylltu ag amcanion llesiant hirdymor GTAGC. Yn sicrhau bod prynu asedau i gefnogi darparu gwasanaethau rheng flaen yn ddarbodus, fforddiadwy a chynaliadwy. Sicrhau bod digon o fuddsoddiad yn cael ei wneud mewn seilwaith i alluogi'r gwasanaeth i ddarparu ymatebion brys a gwaith atal ymhell i'r dyfodol.
Cyllideb	Mae'r gyllideb yn cael ei gosod yn flynyddol ar gyfer ariannu cyfalaf yn unol ag adroddiad y Trysorlys.
Cyfreithiol	Mae'r fframwaith rheoleiddio wedi'i nodi ym mharagraff 1.
Staffio	Dim
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/y Gymraeg	Dim
Risgiau	Buddsoddi arian dros ben – mae perygl y gallai'r sefydliad ariannol lle buddsoddir arian y gwasanaeth fethu â cholli rhan o'r prif fuddsoddiad. Fodd bynnag, un o ddibenion yr adroddiad a gweithgarwch rheoli trysorlys darbodus gan swyddogion Cyllid yr Awdurdod, yn unol â chynghor ymgynghorwyr y trysorlys, yw lliniaru'r risg hon.

Atodiad A

Dangosyddion darbodus

		2022/23 Dangosydd Amcangyfrifedig £'00	2022/23 Gwirioneddol £'00
1	Gwariant Cyfalaf	2,916	3,366
2	Gofyniad Ariannu Cyfalaf	29,	28,787
3	Benthyca	23,895	26,
4	Terfyn Awdurdodedig	31,389	30,787
5	Ffin Weithredol	29,	28,787
6	Cymhareb o Gostau Ariannu i Wariant Net	5.7%	6.2%
7	Buddsoddiadau	0	4,107
8	Benthyciadau cyfradd llog sefydlog fel % o Gyfanswm y Benthyciadau	100%	100%
9	Benthyciadau cyfradd llog sefydlog fel % o Gyfanswm y Benthyciadau	0%	0%
10	Strwythur Aeddfedrwydd Benthyca Cyfradd Sefydlog		
	O dan 12 mis	0% - 60%	26.7%
	12 mis i 2 flynedd	0% - 45%	4.5%
	2 flynedd i 5 mlynedd	0% - 45%	38.9%
	5 mlynedd i 10 mlynedd	0% - 75%	7.9%
	10 mlynedd ac uwch	0% - 100%	22.0%